

Trieu una de les dues opcions, A o B.

OPCIÓ A

Em sembla necessari que precisem qui són els filòsofs a què ens referim quan ens atrevim a sostenir que han de governar l'Estat; i això, a fi que, sent ben coneguts, tinguem mitjans de defensar-nos mostrant que a ells els és propi per naturalesa tractar la filosofia i governar l'Estat, i als altres seguir el que governa. [...] Llevat que els filòsofs governin en els Estats o que tots aquells que s'anomenen reis i dinastes practiquin noblement i adequadament la filosofia —llevat que coincideixin una i altra cosa: la filosofia i el poder polític—, no hi ha, amic Glauco, treva per als mals dels Estats, ni tampoc, segons crec, per als del govern humà.

PLATÓ, *República*

1. Expliqueu breument la idea principal del text. [2 punts]

2. En les sis qüestions següents, trieu l'**única resposta** que considereu vàlida (no cal justificar-la). Cada resposta errònia descompta un 33% de la puntuació prevista per a cada pregunta. Per contra, les preguntes no contestades no tindran cap descompte.

Escriviu les vostres respostes en el quadernet de respostes, indicant el número de la pregunta i, al costat, la lletra que precedeix la resposta que considereu correcta (a, b, c o d).

[0,5 punts per qüestió encertada]

- 2.1. Què defensa Plató en aquest text?
 - a) La monarquia.
 - b) La coincidència entre filosofia i poder polític.
 - c) Un govern fort de l'Estat.
 - d) Que mani un de sol.

- 2.2. Assenyaleu la frase que considereu que **no** coincideix amb cap idea del text.
 - a) Els filòsofs han de governar l'Estat.
 - b) No hi ha Estat bo sense filòsofs governant.
 - c) Els mals de l'Estat només s'acaben amb la monarquia.
 - d) Als filòsofs els és propi per naturalesa governar l'Estat.

2.3. Assenyaleu quina de les frases següents expressa una argumentació continguda en el text.

- a) Quan hi ha coincidència entre filosofia i poder polític és perquè els reis s'han fet filòsofs.
- b) Sense reis, els Estats no deixen de tenir mals.
- c) Arribar a una bona definició de *filòsof* és útil per defensar que els filòsofs han de governar l'Estat.
- d) Com més filòsofs hi hagi en un Estat, més just serà.

2.4. A quin període històric pertany la filosofia de Plató?

- a) A l'antiguitat.
- b) A l'Edat Mitjana.
- c) Al Renaixement.
- d) A la modernitat.

2.5. Quina forma de govern es defensa en el text?

- a) La plutocràcia.
- b) La monarquia.
- c) La democràcia.
- d) L'aristocràcia.

2.6. De quina mena és la relació que hi ha entre el govern de l'Estat i el govern de l'home sobre si mateix pel que fa a la consecució d'una treva dels seus mals?

- a) De total independència.
- b) De consonància.
- c) D'absoluta contraposició.
- d) De proporció inversa.

3. Compareu la idea de *govern* que hi ha en aquest text amb alguna altra idea de *govern*. [3 punts]

4. Expliqueu per què creieu que l'autor del text té raó o per què creieu que no en té. [2 punts]

OPCIÓ B

El mode de producció de la vida material condiciona el procés de la vida social, política i espiritual en general. No és la consciència de l'home la que determina el seu ésser, sinó, per contra, l'ésser social és el que determina la seva consciència. En arribar a una determinada fase de desenvolupament, les forces productives materials de la societat topen amb les relacions de producció existents, o, cosa que no és res més que l'expressió jurídica d'aquests, amb les relacions de propietat dins de les quals s'han desenvolupat fins llavors. De formes de desenvolupament de les forces productives, aquestes relacions es converteixen en traves seves. I s'obre així una època de revolució social. En canviar la base econòmica, es revoluciona, més o menys ràpidament, tota la immensa superestructura erigida sobre ella. Quan s'estudien aquestes revolucions, cal distingir sempre entre els canvis materials ocorreguts en les condicions econòmiques de producció i que poden apreciar-se amb l'exactitud pròpia de les ciències naturals, i les formes jurídiques, polítiques, religioses, artístiques o filosòfiques, en una paraula, les formes ideològiques amb què els homes adquireixen consciència d'aquest conflicte i lluiten per resoldre'l.

MARX, *Contribució a la crítica de l'economia política*

1. Expliqueu breument la idea principal del text. [2 punts]
2. Què vol dir, en aquest text, que «no és la consciència de l'home la que determina el seu ésser, sinó, per contra, l'ésser social és el que determina la seva consciència»? [3 punts]
3. Compareu el concepte de *forces productives* que hi ha en aquest text amb el concepte de *relacions de producció* d'aquest mateix text. [3 punts]
4. Expliqueu per què creieu que l'autor del text té raó o per què creieu que no en té. [2 punts]

Trieu una de les dues opcions, A o B.

OPCIÓ A

En cas que la democràcia constitueixi una forma de govern justa, ho és en tant que significa llibertat i llibertat vol dir tolerància. No obstant això, sorgeix una pregunta: pot romandre tolerant la democràcia quan ha de defensar-se d'atacs antidemocràtics? Sí, en tant que no reprimeixi l'exteriorització pacífica de les concepcions antidemocràtiques. Exactament aquesta tolerància és el que diferencia la democràcia de l'autocràcia. Mentre aquesta diferenciació es mantingui, tindrem raó per rebutjar l'autocràcia i estar orgullosos de la nostra forma democràtica de govern. La democràcia no ha de salvaguardar-se renunciant a si mateixa. No obstant això, un govern democràtic tindrà també el dret de reprimir per la força i evitar amb els instruments adequats tot intent que pretengui enderrocar-lo violentament. L'exercici de tal dret no es contraposa al principi democràtic ni al de tolerància. En ocasions pot resultar difícil traçar una línia divisòria entre la divulgació de certes idees i la preparació d'un cop revolucionari. De totes maneres, el manteniment de la democràcia depèn de la possibilitat de trobar l'esmentada línia divisòria. Així mateix, potser ocorrerà que l'establiment d'aquesta línia comportarà un cert risc, però és honra i essència de la democràcia córrer aquest risc. Una democràcia que no sigui capaç d'afrontar-lo no es mereix que se la defensi.

HANS KELSEN, *Què és la justícia?*

1. Expliqueu breument quina és la idea principal del text. [2 punts]
2. Què vol dir «la democràcia no ha de salvaguardar-se renunciant a si mateixa»? [3 punts]
3. Compareu el concepte de *tolerància* que hi ha en aquest text amb el concepte de *respecte*. [3 punts]
4. Expliqueu per què creieu que l'autor del text té raó o per què creieu que no en té. [2 punts]

OPCIÓ B

No ens fem il·lusions: la filosofia concebuda com una manera de viure no pot ser encara avui, ni mai, sinó un luxe. El drama de la condició humana és que és impossible no filosofar i, alhora, impossible filosofar. La consciència filosòfica li obre a l'home la profusió de les meravelles del cosmos i de la terra, una percepció més aguda, una riquesa inexhaurible d'intercanvis amb els altres humans, la invitació a actuar amb benevolència i justícia. Ara bé, les preocupacions, les necessitats, les banalitats de la vida quotidiana li impedeixen accedir a aquesta via conscient de totes les seves possibilitats. Com es poden unir harmònicament la vida quotidiana i la consciència filosòfica? Potser només és una conquesta fràgil i sempre amenaçada. «Tot el que està bé —diu Spinoza al final de l'*Ètica*— és tan difícil com rar.» Com podrien fer cas d'aquesta consciència els milers de milions d'homes esclafats per la misèria i pel sofriment? Ser filòsof, no deu consistir potser també en el fet de sofrir amb aquest aïllament, amb aquest privilegi, amb aquest luxe, i tenir sempre present a l'esperit el drama de la condició humana?

PIERRE HADOT, «La filosofia, és un luxe?»

1. Expliqueu breument quina és la idea principal del text. [2 punts]
2. Què vol dir, en aquest text, que la filosofia és un luxe? [3 punts]
3. Compareu la idea de *consciència filosòfica* que hi ha en aquest text amb la idea de *quotidianitat*. [3 punts]
4. Expliqueu per què creieu que l'autor del text té raó o per què creieu que no en té. [2 punts]